

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

LEGE

pentru modificarea unor acte normative privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articolul I. Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1 din 3 ianuarie 2008, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 3 literele h), l) și p) se modifică și vor avea următorul cuprins:

- h) asigurarea condițiilor instituționale și funcționale la nivelul societății în vederea desfășurării normale a vieții și activității persoanelor cu handicap;
- l) libertatea opțiunii, a controlului sau/și a deciziei asupra propriei vieți, a serviciilor și formelor de sprijin de care beneficiază;

p) integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap, cu drepturi și obligații egale ca toți ceilalți membri ai societății, cu respectarea aspectelor specifice ale persoanelor cu handicap.

2. La articolul 5 punctele 4, 5 și 13 se modifică și vor avea următorul cuprins:

4. adaptare rezonabilă la locul de muncă - totalitatea modificărilor făcute de angajator pentru a facilita exercitarea dreptului la muncă al persoanei cu handicap; presupune modificarea și adaptarea programului de lucru în conformitate cu potențialul funcțional al persoanei cu handicap, adaptarea normei de lucru pentru asigurarea egalității de șanse în ocuparea locurilor de muncă disponibile, achiziționarea de echipament asistiv, dispozitive și tehnologii asistive și alte măsuri asemenea;

5. angajare asistată - opțiunea de angajare care facilitează munca în locuri de muncă obișnuite de pe piața competitivă a muncii și care presupune oferirea de sprijin în căutarea locului de muncă și la locul de muncă, transport, tehnologii ajutătoare, instruire, specializare, adaptarea sarcinilor și a timpului de lucru, în conformitate cu potențialul funcțional al persoanei cu handicap;

13. clădiri de utilitate publică - clădirile aparținând instituțiilor publice și private care oferă populației diferite tipuri de servicii, accesibilizate pentru persoanele cu handicap, prin asigurarea posibilității deplasării persoanelor cu handicap în interiorul clădirii;

3. La articolul 5 se introduce un nou punct, punctul 30, cu următorul cuprins:

30. servicii de utilitate publică - totalitatea activităților care asigură satisfacerea nevoilor esențiale de utilitate și interes public general cu caracter social ale colectivităților locale, reglementate conform prevederilor Legii nr. 51/2006 privind serviciile comunitare de utilități publice, cu modificările și completările ulterioare.

4. La articolul 6, litera i) se modifică și va avea următorul cuprins:

i) evaluare și reevaluare prin examinarea la domiciliu a persoanelor nedeplasabile, indiferent de gradul de handicap, de către membrii comisiei de evaluare /reevaluare, la un interval de 2 ani. Sunt exceptate de la procedura de reevaluare persoanele nedeplasabile,

indiferent de gradul de handicap, a căror afecțiune a generat deficiențe funcționale și/sau structural anatomice într-un stadiu ireversibil și care nu pot urma programe de recuperare.

5. La articolul 10 se introduce un nou alineat, alin. (2), cu următorul cuprins:

(2) Persoanele care solicită încadrarea în grad de handicap beneficiază de gratuitate pentru obținerea documentelor medicale și pentru evaluările medicale și psihologice solicitate în vederea întocmirii dosarului necesar evaluării complexe.

6. La articolul 11 se introduce un nou alineat, alin. (5), cu următorul cuprins:

(5) În cazul în care numărul de bilete de tratament balnear gratuit care se acordă adulților cu handicap este mai mic decât numărul de adulți cu handicap, în baza principiului solidarității sociale, diferența până la coincidența numărului de bilete cu numărul de adulți cu handicap se suportă prin transfer interbugetar de la bugetul de stat.

7. La articolul 16 litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:

e) alte alternative educaționale adaptate tipului și gradului de handicap.

8. La articolul 16, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin. (5¹), cu următorul cuprins:

(5¹) La nivelul fiecărei unități de învățământ se va constitui o structură de evaluare și deliberare în privința orientării profesionale a copiilor și tinerilor în strânsă cooperare cu aceștia, familia lor și/sau reprezentantul legal al acestora, ținându-se seama de aptitudinile, înclinațiile și idealurile profesionale ale copiilor și tinerilor cu handicap.

9. La articolul 17, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

(3) Prin excepție de la alin. (1), o parte din finanțarea activităților, evenimentelor, manifestărilor educative destinate copiilor și tinerilor cu handicap integrați în învățământul de masă/ învățământul special integrat, organizat în învățământul de masă/ învățământul special, poate fi asigurată prin parteneriate public-privat cu organizații economice non-financiare sau financiare de importanță locală sau națională.

10. La alineatul (1) al articolului 18, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

b) dotarea cu echipament tehnic, inclusiv cu panouri de afișaj și orientare, adaptat tipului și gradului de handicap și utilizarea acestuia;

11. La articolul 18, alineatul (1) se completează cu două noi litere, lit. f) și g), cu următorul cuprins:

f) programe informatice de transcriere a vorbirii în scris pentru persoanele cu deficiențe de auz;

g) programe informatice de conversie a textului scris în text sonor.

12. La articolul 19 litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:

e) să asigure pregătirea cadrelor didactice în vederea adaptării practicilor educaționale pentru elevii cu handicap din grupe sau clase de învățământ obișnuit;

13. La articolul 19, după litera h) se introduce o nouă literă, lit. g), cu următorul cuprins:

g) să asigure programele informatice adaptate tipului și gradului de handicap necesare, de la caz la caz.

14. La articolul 19 se introduce un nou alineat, alin. (2), cu următorul cuprins:

(2) Organizarea anuală sau bianuală, pe categorii de discipline educaționale și pe categorii de handicap, de întreceri (concursuri tip olimpiadă) pentru copiii și tinerii cu handicap sau/și cu cerințe educative speciale integrați în învățământul de masă.

15. Articolul 22 se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 22 Autoritățile administrației publice locale, precum și societățile comerciale ce dețin licență comunitară de transport au obligația să ia următoarele măsuri specifice în vederea asigurării transportului în comun al persoanelor cu handicap:

a) să achiziționeze mijloace de transport în comun adaptate necesităților persoanelor cu handicap;

- b) să adapteze mijloacele de transport în comun aflate în circulație în limitele tehnice posibile, conform reglementărilor în vigoare pentru a răspunde necesităților persoanelor cu handicap;
- c) să realizeze, în colaborare ori în parteneriat cu persoanele juridice, publice sau private, programe de transport al persoanelor cu handicap;
- d) să doteze mijloacele de transport în comun cu sisteme de avertizare audio și video destinate persoanelor cu deficiențe audio vizuale;
- e) să doteze toate stațiile mijloacelor de transport public cu rampe de acces pentru persoanele cu handicap fizic;
- f) să doteze intersecțiile semaforizate cu sistemele de avertizare audio;
- g) să doteze instituțiile publice cu ascensoare sau rampe dedicate persoanelor cu handicap;
- h) să doteze instituțiile publice cu grupuri sanitare adaptate utilizării lor de persoanele cu handicap.

16. Articolul 24 se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 24 (1) Persoanele cu handicap grav și persoanele cu handicap accentuat, beneficiază de un buget complementar pentru transport interurban care să le asigure o îmbunătățire a mobilității interurbane.

(2) Asistenții personali ai persoanelor, copii sau adulți, încadrate în gradul de handicap grav beneficiază de un buget complementar pentru transportul interurban în același quantum ca și persoanele cu handicap grav.

(3) Persoanele, copii sau adulți, încadrate în gradul de handicap grav cu asistent personal care optează pentru indemnizație lunară sau indemnizație pentru însoțitor vor beneficia de un buget complementar majorat cu 100%.

(4) Persoanele cu afecțiuni renale care necesită hemodializă în alte localități decât cele de domiciliu beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren,

în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial și peste numărul de călătorii prevăzut, în funcție de recomandarea medicală scrisă a centrului de dializă.

(5) Beneficiază de prevederile alin. (4) și asistenței personali sau însoțitorii persoanelor cu handicap care necesită hemodializă pentru deplasările necesare însoțirii persoanelor cu afecțiuni renale care necesită hemodializă conform recomandării medicale scrise din partea centrului de dializă.

(6) Sumele aferente drepturilor prevăzute la alin. (1)-(5) se asigură din bugetul de stat prin bugetul Ministerului Muncii și Justiției Sociale.

(7) Modalitatea precum și condițiile de acordare a drepturilor prevăzute la alin. (1)-(5) se stabilesc prin Hotărâre a Guvernului elaborată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale în termen de 60 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial, Partea I, a prezentei Legi.

17. La art. 58, alin. (4) - partea de preambul se modifică și va avea următorul cuprins:

(4) Persoanele cu handicap beneficiază, în condițiile prezentei legi, de următoarele prestații sociale:

18. La art. 58, alin. (4), se introduce o nouă literă, lit. c), cu următorul cuprins:

c) buget personal complementar lunar pentru transport, indiferent de venituri:

(i) De 12 ori valoarea medie a costului de transport cu tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, pentru o distanță de 500 de km pentru persoanele, copii sau adulți, încadrate în gradul de handicap grav.

(ii) De 6 ori valoarea medie a costului de transport cu tren interregio IR pentru o distanță de 500 de km pentru persoanele, copii sau adulți, încadrate în gradul de handicap accentuat.

(iii) Pentru copii, sumele prevăzute la punctele (i) și (ii) se majorează cu 100% pentru însoțitorii copilului.

19. La art. 58, după alin. (4) se introduce un nou alineat, alin. (4¹) cu următorul cuprins:

(4¹) Valoarea medie a costului de transport prevăzută în punctele (i) și (ii) ale lit. c) alin. (4) va fi stabilită prin Hotărâre de Guvern, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, până în luna februarie a anului în curs pentru anul respectiv, care se actualizează anual.

20. La articolul 61, partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

În vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap la mediul fizic, informațional și comunicațional, precum și în vederea asigurării și respectării drepturilor și libertăților fundamentale așa cum sunt ele definite de Constituția României, autoritățile publice precum și entitățile private au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

21. La articolul 61, se introduce un nou alineat, alin (2), cu următorul cuprins:

(2) În sensul aplicării prevederilor alineatului (1), până la data de 31.12.2020, autoritățile publice și entitățile private vor fi dotate cu:

- a) rampe de acces pentru persoanele cu handicap fizic, elevator pentru persoane cu handicap, elevator pentru transport pe scări, platforme pentru transportul persoanelor cu handicap locomotor cu sau fără cărucior pe o scara înclinată sau pe verticală;
- b) sisteme de avertizare și semnalizare optice și/sau acustice destinate persoanelor cu deficiențe audio – vizuale;
- c) sisteme de semnalizare în limbaj Braille/ tactil;
- d) obiecte sanitare pentru persoanele cu handicap.

22. La articolul 64, alineatele (1), (4) și (6) se modifică și vor avea următorul cuprins:

(1) Pentru a facilita accesul neîngrădit al persoanelor cu handicap la transport și călătorie, până la data de 31 decembrie 2020, autoritățile administrației publice locale au obligația să ia măsuri pentru:

- a) adaptarea tuturor mijloacelor de transport în comun aflate în circulație;

- b) adaptarea tuturor stațiilor mijloacelor de transport în comun conform prevederilor legale;
 - c) marcarea prin pavaj tactil a spațiilor de acces spre ușa de intrare în mijlocul de transport;
 - d) montarea panourilor de afișaj corespunzătoare nevoilor persoanelor cu handicap vizual și auditiv în mijloacele de transport public, inclusiv panouri de afișaj în limbaj Braille;
 - e) imprimarea cu caractere mari și în culori contrastante a rutelor și a indicativelor mijloacelor de transport în comun.
- (4) Până la data de 31 decembrie 2020, autoritățile administrației publice locale competente au obligația să ia măsuri pentru:
- a) adaptarea trecerilor de pietoni de pe străzile și drumurile publice conform prevederilor legale, inclusiv marcarea prin pavaj tactil;
 - b) montarea sistemelor de semnalizare sonoră și vizuală la intersecțiile cu trafic intens.
- (6) Până la data de 31 decembrie 2020, administratorii infrastructurii feroviare și operatorii de transport feroviar au următoarele obligații:
- a) să adapteze cel puțin un vagon și stațiile principale de tren pentru a permite accesul persoanelor cu handicap care utilizează fotoliul rulant;
 - b) să marcheze prin pavaj tactil contrastant sau limbaj Braille căile spre peroanele de îmbarcare, ghișee sau alte utilități.

23. La articolul 67, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

- (1) Până la data de 31 decembrie 2020, operatorii de telefonie au următoarele obligații:
- a) să adapteze cel puțin o cabină la o baterie de telefoane publice în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
 - b) să furnizeze informații despre costurile serviciilor în forme accesibile persoanelor cu handicap.

24. Articolul 68 se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 68 - Până la data de 31 decembrie 2020, proprietarii de spații hoteliere au următoarele obligații:

- a) să adapteze cel puțin o cameră pentru găzduirea persoanei cu handicap care utilizează fotoliul rulant;
- b) să marcheze prin pavaj sau covoare tactile intrarea, recepția și să dețină harta tactilă a clădirii;
- c) să monteze lifturi cu însemne tactile sau limbaj Braille.

25. La articolul 71, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

(1) Până la data de 31 decembrie 2020 autoritățile publice precum și operatorii economici furnizori de servicii de utilitate publică au obligația să ia măsuri pentru:

- a) accesibilizarea paginilor de internet proprii, în vederea îmbunătățirii accesării documentelor electronice de către persoanele cu handicap vizual și mintal;
- b) utilizarea pictogramelor în toate serviciile publice;
- c) adaptarea telefoanelor cu telefax și teletext pentru persoanele cu handicap auditiv.

26. La articolul 72, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

(2) Persoana cu handicap participă activ în procesul evaluării și orientării profesionale, are acces la informare și la alegerea activității conform dorințelor și aptitudinilor sale și va fi sprijinită în sensul ocupării unui loc de muncă în conformitate cu potențialul ei funcțional, inclusiv în ocuparea locurilor de munca cu timp parțial.

27. La articolul 75, literele e) și j) ale alineatului (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

e) să inițieze și să dezvolte forme de stimulare a angajatorilor, în vederea angajării și păstrării în muncă a persoanelor cu handicap, inclusiv prin încurajarea acestora în sensul adaptării programului și normelor de lucru, în conformitate cu potențialul funcțional al persoanei cu handicap;

j) să dezvolte colaborări cu mass-media, în vederea creșterii gradului de conștientizare/sensibilizare a comunității cu privire la potențialul, abilitățile și contribuția persoanelor cu handicap la piața muncii, în conformitate cu potențialul funcțional al persoanei cu handicap;

28. La articolul 77, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

(2) În sensul prezentei legi și numai în contextul încadrării în muncă, prin persoană cu handicap se înțelege și persoana invalidă gradul III, definită conform prevederilor din Legea 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.

29. La articolul 78, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alin (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

(1¹) În sensul integrării persoanelor cu handicap în muncă, dreptul acestora la ocuparea unui loc de muncă va fi adaptat în conformitate cu potențialul funcțional al persoanei cu handicap, angajatorul fiind încurajat să asigure persoanei cu handicap fracțiuni de normă de lucru corespunzătoare potențialului funcțional și a capacității de adaptare a acesteia.

(1²) Persoanei cu handicap i se garantează egalitate de șanse în prestarea activității și i se asigură accesibilizarea atât a locului de muncă cât și adaptarea sarcinilor în conformitate cu potențialul funcțional al persoanei cu handicap și normarea timpului de lucru.

30. La articolul 78, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

(3) Autoritățile și instituțiile publice, persoanele juridice, publice sau private, care nu angajează persoane cu handicap în condițiile prevăzute la alin (2), pot opta pentru îndeplinirea uneia dintre următoarele obligații:

a) să plătească lunar către bugetul de stat o sumă reprezentând 50% din salariul de bază minim brut pe țară înmulțit cu numărul de locuri de muncă în care nu au angajat persoane cu handicap;

b) să achiziționeze produse sau servicii de la unități protejate autorizate, pe bază de parteneriat, în suma echivalentă cu suma datorată la bugetul de stat în condițiile prevăzute la lit. a).

31. La articolul 78, după alineatul (3) se introduc două alineate noi, alin (3¹) și (3²) cu următorul cuprins:

(3¹) Fac excepție de la prevederile alin. (3), autoritățile și instituțiile publice, persoanele juridice, publice sau private, care nu angajează persoane cu handicap în condițiile prevăzute la alin. (2) și care pot achiziționa produse sau servicii realizate prin propria activitate a persoanelor cu handicap angajate în unitățile protejate autorizate în sumă echivalentă cu 50% din suma datorată la bugetul de stat, în condițiile prevăzute la lit. a), iar diferența față de suma prevăzută la lit. a) să o achite la bugetul de stat.

(3²) Pot face activități comerciale, ONG-urile care se încadrează în una din situațiile de mai jos cu condiția reinvestirii a 100% a profitului în activități de integrare socio-profesională:

- a) Organele de conducere sunt reprezentate în proporție de 51% persoane cu dizabilități sau părinți ai persoanelor cu dizabilitati și au minim 2 persoane cu dizabilități angajate a căror normă de muncă reprezintă minim 50% din total norme de muncă angajați;
- b) Sunt furnizori autorizați de servicii sociale și au minim un serviciu social licențiat.

Aceste unități au obligația prezentării unui raport financiar până la data de 30 aprilie, din care să rezulte cum au fost utilizate fondurile obținute prin activitatea comercială pentru programe de integrare socio-profesională.

32. La articolul 81, lit. b) a alineatului (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

b) fără personalitate juridică, cu gestiune proprie, sub formă de secții, ateliere sau alte structuri din cadrul, instituțiilor publice ori din cadrul organizațiilor neguvernamentale, precum și cele organizate de persoana cu handicap autorizată, în condițiile legii, să desfășoare activități economice independente.

33. Articolul 93 se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 93- (1) În vederea promovării bunelor practici, se constituie la nivel central, în subordinea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, un organism consultativ de tip *watchdog*, denumit Consiliul Național Tripartid pentru Persoane cu Handicap, cu rolul de a supraveghea

implementarea măsurilor prevăzute de către legislația națională, în vederea creșterii gradului de accesibilizare și a condițiilor necesare pentru integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap.

(2) Consiliul Național Tripartid pentru Persoane cu Handicap are următoarea componență:

- a) reprezentanți ai Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap;
- b) reprezentanți ai Consiliului pentru Combaterea Discriminării;
- c) reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale din domeniu, inclusiv reprezentanți ai Consiliului Național al Dizabilității din România.

(3) Consiliul Național Tripartid pentru Persoane cu Handicap este prezidat de ministrul Muncii și justiției sociale, locțiitor de drept al acestuia fiind un secretar de stat desemnat prin dispoziție a ministrului Muncii și justiției sociale.

(4) Atribuțiile acestuia se stabilesc prin ordin al ministrului Muncii și justiției sociale, elaborat în termen de 30 zile de la data publicării în Monitorul Oficial a prezentei legi.

(5) Secretariatul Consiliului Național Tripartid pentru Persoane cu Handicap se asigură de Ministerul Muncii și Justiției Sociale.

(6) Consiliul Național Tripartid pentru Persoane cu Handicap își elaborează propriul regulament de organizare și funcționare, care se aprobă în plenul acestuia.

(7) La ședințele Consiliului Național Tripartid pentru Persoane cu Handicap pot fi invitați reprezentanți ai altor autorități ale statului sau experți, conform celor convenite între părți.

34. La alineatul (2) al articolului 96 se introduce o nouă literă, lit. h), cu următorul cuprins:

- h) pentru accesibilizarea instituțiilor și a clădirilor publice pentru toate persoanele cu handicap, indiferent de tipul de handicap.

35. La articolul 100, alineatele (1) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

(1) Următoarele fapte constituie contravenții și se sancționează după cum urmează:

- a) nerespectarea dispozițiilor art. 15 alin. (1), cu amendă de la 10.000 lei la 25.000 lei;

- b) nerespectarea dispozițiilor art. 18-20, art. 21 alin. (3) și (4), art. 22, art. 23 alin. (1) și (2), art. 24, 30 și 31, art. 33 alin. (1), art. 34 alin. (3), art. 51 alin. (4), art. 55 alin. (1), art. 61-64, art. 65 alin. (1), (2) și (5), art. 66-68, art. 69 alin. (1), art. 70, 71 și art. 82, cu amendă de la 10.000 lei la 25.000 lei;
 - c) nerespectarea dispozițiilor art. 78, cu amendă de la 25.000 lei la 50.000 lei;
 - d) nerespectarea dispozițiilor art. 83 alin. (1) lit. b), cu amendă de la 10.000 la 25.000 lei.
 - e) nerespectarea standardelor specifice de calitate, cu amendă de la 10.000 lei la 25.000 lei și/ sau suspendarea ori retragerea avizului de funcționare;
 - f) nerespectarea condițiilor de autorizare în timpul funcționării ca unitate protejată autorizată, cu amendă de la 25.000 lei la 50.000 lei și retragerea autorizației de funcționare;
 - g) parcare a altor mijloace de transport pe locurile de parcare adaptate, rezervate și semnalizate prin semn internațional pentru persoane cu handicap, cu amendă de la 2.000 – 10.000 lei și ridicarea mijlocului de transport de pe locul de parcare respectiv;
 - h) propunerea de încadrare, încadrarea în grad și tip de handicap a unei persoane, cu încălcarea criteriilor medicopsihosociale aprobate prin ordin comun al ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului Sănătății, cu amendă de la 30.000 lei la 100.000 lei.
- (5) Sumele obținute din aplicarea amenzilor se fac venit la bugetul de stat și vor fi gestionate de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale, prin Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, într-un cont separat la Trezoreria Statului. Sumele astfel obținute vor fi destinate promovării și protecției drepturilor persoanelor cu handicap în România.

Articolul II. La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr.8/ 2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 21 ianuarie 2016, cu modificările și completările ulterioare.